

Handlingsplan inför utbrott av smittsamma sjukdomar

Hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) tog år 2023 ett beslut att varje verksamhet som bedriver kommunal vård och omsorg ska upprätta en handlingsplan enligt ViS-Samverkan avseende smittskydd, vårdhygien och hygien i Uppsala län, handlingsplan inför utbrott av smittsamma sjukdomar. Den ska innehålla vilka åtgärder som ska vidtas vid risk för smittspridning och misstanke om utbrott av smittsam sjukdom (smittsam magsjuka och luftvägsinfektioner).

Syftet med handlingsplanen är att varje verksamhet ska arbeta och efterleva den lagstiftning som avser förebyggande av smittspridning i den egna verksamheten. Tidigt insatta och riktade åtgärder och rutiner minskar risken för smittspridning.

Handlingsplanen ska vara känd av samtliga medarbetare, uppdateras inför varje höst och skickas till vårdhygien.

Observera!

Ny handlingsplan: Handlingsplanen är omfattande och kräver avsatt tid, cirka 2 timmar, första gången den fylls i. Se över påståendena och ta reda på informationen som efterfrågas innan planen fylls i. Det går inte att spara och fortsätta vid senare tillfälle utan handlingsplanen behöver fyllas i vid ett och samma tillfälle.

Uppdatera handlingsplan: Inför säsong 2024-2025 kommer handlingsplanen skickas automatiskt till författaren av föregående års handlingsplan. Eventuella justeringar kan göras och sedan skickas in på nytt.

Kontakta din MAS om er verksamhet saknas i rullistan eller vilken handlingsplan som gäller för er verksamhet.

Vid frågor och funderingar, kontakta vårdhygien på telefonnummer 018-611 39 02 helgfria vardagar klockan 08.00-16.00 eller vardhygien@regionuppsala.se

Handlingsplan för att förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning	Information	
Verksamhetens handlingsplan inför utbrott av smittsamma sjukdomar uppdateras årligen innan vecka 40 och skickas till vårdhygien.	ViS – Vård i Samverkan Samverkan avseende smittskydd, vårdhygien och hygien i Uppsala län Utbrottshantering vårdhygien (regionuppsala.se)	
Handlingsplan inför utbrott av smittsamma sjukdomar implementeras i verksamheten och redovisas för personalen på till exempel APT eller planeringsdag före vecka 44.	Handlingsplan inför utbrott av smittsamma sjukdomar ska vara känd av all personal och finnas tillgängligt under hela dygnet.	
Evidensbaserade styrande och stödjande dokument	Information	
Riktlinjer om smittämnen och hygienrutiner, som finns på vårdhygiens hemsida, är kända av all vård- och omsorgspersonal.	Vårdhygien (regionuppsala.se) Till exempel visa hemsidan på APT, favoritmarkera hemsidan på alla datorer eller lägg som ikon på skrivbordet. Personal ska veta var de hittar mer och aktuell information. Skriv inte ut dokument för att spara i en pärm då dokument uppdateras regelbundet.	

<p>VIS-dokumentet implementeras i verksamheten, följs och plan finns för uppföljning</p>	<p>ViS – Vård i Samverkan Samverkan avseende smittskydd, vårdhygien och hygien i Uppsala län Det bör finnas en planering för implementering av delar i dokumentet som behöver förbättras.</p>	
<p>Information ges till vårdtagaren eller den som har beviljats en insats samt närstående hur verksamheten arbetar med att förebygga och förhindra smitta och smittspridning. Detta görs vid inflytt, i början av insats och vid behov.</p>	<p>Exempel på smittförebyggande åtgärder som kan ingå i informationen: Basala hygienrutiner och klädregler, BHK, till exempel personal gör BHK utbildning, observationsmätningar i BHK, infektionsregistrering, hygienronder, vårdhygienisk egenkontroll, städ- och tvättrutiner, livsmedelshantering, utbildning av personal, hälso- och sjukvårdspersonal, HSL, och chef, lokalernas utformning, till exempel stängda dörrar vid smittsam sjukdom, handdesinfektionsmedel strategiskt utplacerade, hygienombud finns på samtliga enheter, omvårdnad på ett korrekt hygieniskt sätt. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt SoL och LSS; HSLF-FS 2022:44</p>	
<p>All personal erbjuds att vaccinera sig mot till exempel influensa.</p>	<p>Hur organiseras detta? Vaccinering på arbetsplatsen? Förs statistik? Smittskydd - Personalinfektioner Smittrisker AFS 2018:4</p>	

Utbildning och träning	Information	
-------------------------------	--------------------	--

<p>All personal genomgår utbildning i basala hygienrutiner och klädregler, BHK, vid nyanställning och upprepas därefter minst vart 3:e år.</p>	<p>Utbildningen ska innehålla BHK, skyddsutrustning, smittvägar och om hur de kan brytas. Basala Hygienrutiner och Klädregler inom kommunal vård och omsorg Review 360 (articulate.com)</p>	
<p>Personalen kan omsätta kunskaperna i praktiken gällande BHK, förebygga och förhindra smitta och smittspridning.</p>	<p>Hur organiseras och säkerställs detta i verksamheten? Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt SoL och LSS; HSLF-FS 2022:44</p>	
<p>Verksamheten har rutiner för att förebygga och förhindra smitta och smittspridning.</p>	<p>Exempel på smittförebyggande åtgärder: Basala hygienrutiner och klädregler, BHK, till exempel personal gör BHK utbildning, observationsmätningar i BHK, infektionsregistrering, hygienronder, vårdhygienisk egenkontroll, städ- och tvättrutiner, livsmedelshantering, utbildning av personal, hälso- och sjukvårdspersonal, HSL, och chef, lokalernas utformning, till exempel stängda dörrar vid smittsam sjukdom, handdesinfektionsmedel strategiskt utplacerade, hygienombud finns på samtliga enheter, omvårdnad på ett korrekt hygieniskt sätt. Hygienrutiner och smittämnen (regionuppsala.se)</p>	
<p>Verksamhetenschef ska ha genomfört utbildning i utbrottshantering. Vårdhygien tillhandahåller utbildningen två gånger per år.</p>	<p>Vårdhygien (regionuppsala.se) ViS – Vård i Samverkan Samverkan avseende smittskydd, vårdhygien och hygien i Uppsala län</p>	

Skriftliga lokala rutiner finns om vilket städmaterial som används, vem som städar och städfrekvens	Var hittar personalen de skriftliga rutinerna? Städning och desinfektion av ytor - vårdhygieniska aspekter (pdf). Städning i vårdlokaler - SIV	
Personal som utför städuppgifter utbildas i gällande rutiner och metoder.	Städrutiner inom kommunal vård Vårdhygieniska aspekter Review 360 (articulate.com)	

Registrering och övervakning av vårdrelaterade infektioner	Information	
Vid utbrott av smittsam sjukdom ska insjuknad personal och vårdtagare rapporteras till vårdhygien regelbundet enligt gällande rutin för respektive smittämne.	Hygienrutiner och smittämnen (regionuppsala.se)	
Efter smittspridning och utbrott i verksamheten görs en händelseanalys och åtgärdsplan.	Händelseanalys utförs för att belysa fungerande arbetssätt och identifiera systembrister så att de kan åtgärdas. Vilka deltar i händelseanalysen? Hur sker återkoppling till personalgruppen? Utbrottshantering vårdhygien (regionuppsala.se)	

Systematiskt kvalitetsarbete – mätning och uppföljning av strukturer och processer	Information	

Mätning av följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler, BHK, genomförs enligt rutin i Uppsala län.	Kommunal vård- och omsorg Vårdhygien (regionuppsala.se)	
Resultatet från BHK-mätningarna analyseras och återkopplas till alla medarbetare.	Hur redovisas resultatet? På arbetsplatsträff, planeringsdagar? Hur åtgärdas brister? Kommunal vård- och omsorg Vårdhygien (regionuppsala.se)	
Vårdhygienisk egenkontroll utförs 1 gång per år.	ViS – Vård i Samverkan Samverkan avseende smittskydd, vårdhygien och hygien i Uppsala län Vårdhygienisk egenkontroll (sfvh.se)	
Avvikelse gällande vårdhygieniska brister rapporteras, utreds och åtgärdas samt återkopplas till personal och eventuell berörd vårdtagare.	Till exempel avvikelser gällande basal hygien, lokalernas utformning, dokumentation, kommunikation med mera. ViS – vård i samverkan Avvikelsehantering avseende vård i samverkan ViS- Avvikelsehantering avseende vård i samverkan (docplus)	
Avvikelse gällande vårdrelaterade infektioner, VRI, rapporteras, utreds och åtgärdas samt återkopplas till personal och eventuell berörd vårdtagare.	En vårdrelaterad infektion är en infektion som uppkommer hos en person under slutenvård eller till följd av diagnostik, behandling eller omvårdnad inom övrig vård och omsorg, till exempel urinvägsinfektion, sårinfektion, annan hud- och mjukdelsinfektion, lunginflammation och smittsamma sjukdomar. (socialstyrelsen.se)	

	ViS – vård i samverkan Avvikelsehantering avseende vård i samverkan	
Uppföljning av vårdhygieniska brister görs.	Brister som identifierats från till exempel BHK mätningar, hygienronder, vårdhygienisk egenkontroll, infektionsregistrering med mera.	
Riskbedömning för smitta och smittspridning görs regelbundet på verksamhetsnivå och individnivå, både vårdtagare och personal. Resultatet följs upp regelbundet.	Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt SoL och LSS; HSLF-FS 2022:44, Smittrisker 2018:4	

Vid första fallet av smittsam sjukdom, praktisk del som är utskrivningsbar utskrivningsbar

Det är av yttersta vikt att agera på första fallet vid smittsam sjukdom! Smittspridningsrisken ökar innan åtgärder sätts in. Sent agerande kan leda till stora och okontrollerade utbrott. Detta i sin tur leder till ökade ekonomiska kostnader för verksamheten, arbetsmiljöproblem och lidande för vårdtagarna.

Bemanning, arbetsbelastning och beläggningsgrad	Information	
När behov av extrapersonal, för att kompensera för sjukfrånvaro eller utökat bemanningsbehov, uppstår finns det planering för detta.	Vem gör detta? Är tillvägagångsättet känt av samtlig personal? Var finns telefonnummer till personalen? Vad prioriteras bort om det inte finns personal?	
Daglig styrning sker inför varje arbetspass vid utbrott av smittsam sjukdom.	En tydlig arbetsledning finns dygnet runt, till exempel fördelning av resurser, exempelvis kohortvård, kök, säkerställa kunskap gällande BHK inklusive skyddsutrustning, rengöring och desinfektion, tvätthantering, delegeringar	

	med mera. Finns ersättare vid frånvarande chef?	
Ansvarig sjuksköterska kontaktas för eventuella åtgärder.	Var finns kontaktuppgifter till sjuksköterska?	
Verksamhetens chef, MAS (eller liknande funktion) och Vårdhygien kontaktas vid första misstänkta eller konstaterande fallet av smittsam sjukdom.	Vem kontaktar de olika funktionerna? Var finns kontaktuppgifter? Hur säkerställs att detta sker? Detta ska vara känt av all personal.	
Välfungerande kommunikationsvägar till personal, vårdtagare och närstående finns.	Vilka informationsvägar finns? Morgonsamlingar, anslagstavla, information vid entré, mejl med mera. Vem ansvarar för vad?	

Lokaler och utrustning	Information	
Personalen arbetar efter senaste riktlinjerna.	Hygienrutiner och smittämnen (regionuppsala.se)	
Förberedande och förebyggande skyddsåtgärder är kända av all personal och ska kunna användas vid utbrott.	Till exempel fysiskt avstånd, ta bort stolar, möblera om, munskyddsanvändning, besökare, riskbedömning av arbetsmiljön. Hygienrutiner och smittämnen (regionuppsala.se)	
Verksamheten har en planering för förbrukningsmaterial och skyddsutrustning.	Beskriv planering inför exempelvis storhelger eller utbrott av smittsam sjukdom. Var finns extra material? Vem kontaktas om det tar slut? Finns en magsjukelåda? Vem ser till att den är påfylld? Säkerställ att all personal vet när den ska användas och var den finns.	

Gemensamma aktiviteter för vårdtagare ställs in vid utbrott av smittsamma sjukdomar.	Vid utbrott av smittsamma sjukdomar är det olämpligt att många personer träffas. Individuella aktiviteter kan genomföras under förutsättning att risk för smittspridning tas i beaktande.	
Den smittsamma vårdtagaren rekommenderas att stanna hemma samt avstå att delta i sociala aktiviteter tills smittsamhet upphört.	Risk för smittspridning ökar om vårdtagaren inte stannar hemma.	
Städning utförs enligt rutin beroende på smittämne.	Städning och desinfektion av ytor - vårdhygieniska aspekter (pdf)	
Rengöring och desinfektion av flegångsmaterial görs med rekommenderad metod.	Städning och desinfektion av ytor - vårdhygieniska aspekter (pdf) Desinfektion av föremål - Vårdhandboken (vardhandboken.se) Medicintekniska produkter med specificerad mikrobiell renhet - Vårdhandboken (vardhandboken.se)	
Smittsam magsjuka: Skriv ut checklistan, bilaga 1 , och se till att punkterna utförs.	Magsjuka smittsam - vårdhygieniska aspekter (pdf)	
Smittsam magsjuka: Korrekt skyddsutrustning används enligt gällande riktlinjer.	Magsjuka smittsam - vårdhygieniska aspekter (pdf)	
Smittsam magsjuka, misstänkt eller konstaterad: Personal har rätt kompetens och utbildning vid arbete i kohortvård.	Definition kohortvård: Kohortvård innebär att vårdtagare med magsjuka och exponerade vårdtagare vårdas av en särskilt avsatt personalgrupp. Kohortens personal deltar inte i vård av övriga vårdtagare. Bör bedrivas 24 timmar om dygnet 7 dagar i veckan. Införs redan vid första fallet med misstänkt magsjuka.	

	Magsjuka smittsam - vårdhygieniska aspekter (pdf)	
Luftvägsinfektioner: Korrekt skyddsutrustning används enligt gällande riktlinjer för respektive luftvägsinfektion.	Luftvägsinfektioner inklusive covid-19 och influensa – vårdhygieniska aspekter (pdf)	